

En af årets bedste debutfilm

Jonas Carpignanos film »Mediterranea« tegner stærke emigrant-billeder med sikre visuelle effekter.

AF FREDERIK BOJER BOVÉ

Vi ser rigtig mange billeder af emigranter og flytninge i disse dage, og det er nemt at se, hvordan nogle af disse går igen i Jonas Carpignano's debutfilm *Mediterranea*: Druknedede mennesker, havsnød, gående folk på vejbanerne.

Der er en fare for at feje film sammen med medie billedet og tro, at dette er en film om, hvor synd det er for emigranterne - og *Mediterranea* er en meget empatisk film, så helt forkert er det ikke.

Men den helt særlige kvalitet hos filmen - det, det der gør den til en ganske særlig film - ligger ved, at den ikke blot består af billeder af emigranter, men med filmisk metode og strategi, med cinematografi, skaber et særligt specifikt emigrations-billede.

Et unikt billed-sprog, men dog med en god del inspiration fra især **Dardennes-brødrene**. I den første scene følger kameraet Ayiva (en fantastisk Koudous Seihon) i fuldt løb tæt bag ham, ganske som hos de belgiske brødre, men så gør Carpignanos kamera noget Dardennernes sjældent gør: Det forlader hovedpersonen og breder ud. Pludselig ser vi præcis, hvor mange mennesker der sidder på toppen af en lastvogn, eller hvor stor en gruppe der går i ørkenen.

Det skift foretages mange gange i filmen, fra hovedperson til omgivelser, nogle gange ved kamera-bevægelse, andre gange ved øget dybdefokus. Carpignano er naturligvis ikke den første til at gøre det, men kombineret med Dardenne-stil og emigrant-tema bliver det til noget helt nyt.

Dardennes-billedet er et nomade-billede, socialt udsatte mennesker i bevægelse for at finde fast grund under fødder. Hos Carpignano er Ayiva også nomade, på jagt efter noget mere, men han er del af noget større. En folkevandring.

Deleuze kaldte nomaderne for noget ganske voldsomt: En krigsmaskine. De 'afstriber' rum, dvs nedbryder alle grænser. Og han mente det kun positivt. Der er en gevaldig kraft i de krigsmaskine-billeder som Carpignano skaber med Ayiva og hans frænder på farten, og i det rum som det virker som om, de skaber omkring sig i Algeriet, Libyen, på havet og endelig i Italien.

Jeg tror, det er derfor filmen hedder *Mediterranea*. Fordi den skildrer en region, hvis nationale grænser i praksis er mere eller mindre udviskede. Afstribede.

Det lyder måske som om *Mediterranea* spiller direkte ind i Dansk Folkepartis skræksscenarier - afrikanerne i filmen fuser, stjæler, arbejder til trykkede lønninger og overtager tomme huse. Men Carpignano vil ikke vise dem som ofre, men som moralske og ressourcefulde mennesker i egen ret. 'Vi' skal ikke tilpasse os 'dem' udelukkende af humanistiske årsager, men af pragmatiske.

Der er ganske enkelt så meget kraft, at Europa ikke kan kontrollere den, ikke uden at gå ned af gamle stier, vi ikke har lyst at gentræde. Og så farligt er det heller ikke.

Det er et chok, når filmen kommer til Italien, og endnu en Carpignano'sk udbredning afslører firkantede marker i stedet for endeløse ørkenvidder. Men snart begynder emigranterne også at længes efter deres egne afgrænsede små rum og deres familie, snart synes det snarere at være de italienske bander, som kan kaldes en krigsmaskine.

Efterhånden som dramaet hvirvler mod sin konklusion bliver billedet mere og mere krigerisk. For det er ikke en ordnet stat, der kan arbejde imod emigranterne. Snarere mindes vi om de kræfter, der stod bag sidst Italien var involveret i et trans-oceanisk 'Mediterranea'. Det er ikke en ny idé. Men sjældent er den skildret så filmisk strålende.

Det er en imponerende film, den italiensk-amerikanske instruktør har lavet i første forsøg. Carpignano er født i New York af en italiensk far og en afro-amerikansk mor, og hans film er også en italiensk-amerikansk co-production, der fik støtte fra Sundance, og har musik af Benh Zeitlin, instruktøren af *Hushpuppy*. Kritikere har påpeget en lighed med den film, og

det er der såmænd også noget om, den film tog også udgangspunkt i marginaliserede karakterer og insisterede på at skildre dem som kraftfulde kæmpere snarere end ofre.

Men *Mediterranea* er en mere realistisk film og nok også en mere korrekt skildring af sine hovedpersoner. Carpignano udarbejdede filmen med hovedskuespiller Koudous Seihon, og der er en autencitet over skildringen, som *Hushpuppy* bevidst undlader at arbejde med.

Men der er også en vished over, at blikket kommer udefra, at det er en film om afrikanere henvendt et ikke-afrikansk publikum, hvilket f.eks. kommer til udtryk i filmens skildring af sex mellem afrikanere og italienere. De afrikanske mænd joker med at have sex med europæiske kvinder, også over for italienske mænd, ja, det virker nærmest som om det forventes, også selvom de har koner hjemme i Burkina Faso. Fordommen/frygten for den afrikanske virilitet er ganske enkelt en virkelighed i den europæiske verden, som personerne må forholde sig til. Også selvom det selvfølgelig er som i alle andre steder med ulige magtforhold mellem grupper, at det er de afrikanske emigrant-kvinder, der bliver udnyttet.

Forholdet mellem kønnene er blot endnu en af de mange facetter som *Mediterranea* rammer lige på kornet. Dét, og så det stærke emigrant-billede, gør filmen til ganske enkelt en af årets bedste debut-film.

MEDITERRANEA by Jonas Carpignano (Official Trailer)

Mediterranea. Instruktion: Jonas Carpignano. Premiere: 15. oktober.

Frederik Bojer Bové er Cand Mag i Moderne Kultur og BA i Historie og er anmelder på Kronoper og Modkraft. Denne anmeldelse bringes også - i en anden version - på Kronoper

Redaktion: Modkultur

Emneord: Film | Anmeldelser

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **36 39 73 31**